

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Yksikön johtaja
Saara Reinimäki

Muistio
27.12.2021

VAARALLISTEN TAVAROIDEN KANSAINVÄLISISTÄ TIEKULJETUKSISTA TEHDYN SOPIMUKSEN A LIITTEEN 1.5 LUVUN MUKAINEN MONENKESKINEN ERILLISSOPIMUS M342

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehty sopimus (ADR-sopimus) ja vaarallisten aineiden sisämaakuljetuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/68/EY mahdollistavat monenkeskiset erillissopimukset. Ruotsi esittää monenkeskistä ADR-erillissopimusta M342, jonka ehtojen mukaisesti vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävä kuljetusyksikkö voisi muodostua useammasta perävaunusta poiketen ADR-sopimuksen mukaisesta yhdestä perävaunusta. Uusi ADR-erillissopimus olisi jatkoa voimassaolevalla erillissopimukselle M304, joka oli voimassa 16.12.2021 saakka.

Erillissopimuksen M342 allekirjoittaminen takaisi oikeudellisen tilan säilymisen siten, että Suomessa noudatetaan ADR-sopimuksen vaatimuksia vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista annetun direktiivin (2008/68/EY) edellyttämällä tavalla.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta (VAK) annetun lain (719/1994) 6 §:n 4 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirasto on allekirjoittanut 27.12.2021 Suomen puolesta tekniluonteisen erillissopimuksen M342. Erillissopimuksen voimaansaattamisesta olisi tarkoitus säätää valtioneuvoston asetuksella perustuslain 80 ja 95 §:n nojalla. Uuden sopimuksen M342 voimaolo päättyisi 16.12.2026.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 31.12.2021.

PERUSTELUT

1 Tausta

1.1 ADR-määräykset ja erillissopimukset

Vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehty sopimus (SopS 23/1979, ADR-sopimus) tuli voimaan Suomessa vuonna 1979.

ADR-sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti sopimuspuolilla on oikeus kahden- tai monenkeskisin sopimuksin (erillissopimuksin) sallia, että vaarallisia tavaroita voidaan kuljettaa ADR-määräyksistä poiketen edellyttäen, että ADR-määräyksiä vastaava turvallisuustaso säilytetään. ADR-sopimuksen A liitteen 1.5 luvun mukaisesti poikkeus ADR-määräyksistä voidaan sopia enintään viiden vuoden määräajaksi. ADR-maat tekevät useita erillissopimuksia vuosittain. Allekirjoitettua erillissopimusta voidaan soveltaa niissä kansainvälisissä ADR-kuljetuksissa niiden ADR-maiden välillä, jotka ovat allekirjoittaneet kyseisen erillissopimuksen.

Vaarallisten aineiden sisämaakuljetuksista on annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2008/68/EY, VAK-direktiivi) on myös säännös, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat tehdä erillissopimuksia.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994, VAK-laki) 6 §:n 4 momentin nojalla Suomessa tehtyä ADR-erillissopimusta saa soveltaa myös kansallisissa, tiellä tapahtuvissa vaarallisten aineiden kuljetuksissa.

1.2 Nykytila

ADR-määräyksen mukaan vaarallisia aineita kuljettavassa kuljetusyksikössä saa olla enintään yksi perävaunu. Voimassa ollut erillissopimus M304 salli, että kuljetusyksikkö muodostuu useammasta kuin yhdestä perävaunusta. Suomi oli osapuolena tässä ADR-erillissopimuksessa M304, joka päättyi 16.12.2021. Erillissopimuksen M304 oli allekirjoittanut Ruotsi (laatijamaa), Tanska, Norja ja Espanja. Ruotsi on valmistellut uuden ADR-erillissopimuksen M342 nykytilan jatkamiseksi. Uusi erillissopimus M342 olisi saman sisältöinen kuin erillissopimus M304. Tanska ja Espanja ovat allekirjoittaneet 15.12.2021 sopimuksen M342 sekä Norja 24.11.2021.

Kuten nykyisellä sopimuksella, myös uudella sopimuksella M342 tavoitellaan muun muassa kuljetusten kustannustehokkuutta ja näin ollen ympäristöystävällisyyttä saman tavaramäärän kulkiessa pienemmällä ajoneuvomäärällä. Myöskään uusi erillissopimus ei salli kahden keskiakseliperävauunun muodostamaa yhdistelmää turvallisuuden takia. Kansainvälisessä ADR-kuljetuksessa on erillissopimuksen M342 ehtojen mukaan lisäksi noudatettava kyseisen maan ajoneuvoyhdistelmien käyttöä koskevia vaatimuksia.

Manner-Suomessa sovellettavassa tieliikennelain (729/2018) 151 §:ssä säädetään autoon kytkettävästä hinattavasta ajoneuvosta. Pykälän mukaan kuljetusyksikössä saa olla useampi kuin yksi perävaunu.

1.3 Asian kansallinen käsittely

Ruotsi oli yhteydessä Liikenne- ja viestintävirastoon erillissopimuksen valmisteluvaiheessa. Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt päätöksen sopimuksen allekirjoittamisesta 27.10.2021. Lausuntokierrosta uuden erillissopimuksen M342 allekirjoittamisesta ei ole järjestetty, koska tarkoituksena on korvata nykyinen sopimus M304 uudella sopimuksella.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi oikeusministeriötä ryhtymään toimenpiteisiin Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumuksen saamiseksi mainitun asetuksen voimaansaattamiseksi myös Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto allekirjoittaa erillissopimuksen. Allekirjoittamalla erillissopimuksen Suomi tulee osapuoleksi asiaan. Valtioneuvosto päättäisi erillissopimuksen voimaantulosta.

Jotta erillissopimusta M342 päästäisiin soveltamaan kansainvälisessä ADR-kuljetuksessa mahdollisimman pian, niin Ahvenanmaan maakuntapäivien päätöksestä ilmoitettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksessa asetuksen sijasta.

Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:ssä säädetään valtiosopimuksen julkaisemisesta muuten kuin sopimussarjassa. Asetukseen sisällytettäisiin kirjaus, jonka mukaan erillissopimus olisi nähtävissä ja saatavissa Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla. Virasto antaisi erillissopimuksesta tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

2 Ehdotus ja vaikutukset

Erillissopimus M342 sallii ADR-kuljetusyksikössä useamman kuin yhden perävaunun.

Käytäntö ei muuttuisi kansainvälisissä ADR-kuljetuksissa niiden ADR-maiden välillä, jotka olivat allekirjoittaneet kyseisen sopimuksen.

Erillissopimuksella M342 taattaisiin Suomessa sallitut ajoneuvoyhdistelmät vaarallisten aineiden kuljetuksessa. Allekirjoittaminen takaisi oikeudellisen tilan säilymisen siten, että Suomessa noudatetaan ADR-sopimuksen vaatimuksia vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista annetun direktiivin (2008/68/EY) edellyttämällä tavalla. Erillissopimuksen myötä perävaunujen lukumäärää koskevat vaatimukset olisivat linjassa tieliikennelain (729/2018) säännösten kanssa.

3 Toimivaltuudet

Liikenne kuuluu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 4 artiklan mukaan jaettuun toimivaltaan. Vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2008/68/EY, VAK-direktiivi). VAK-direktiivin myötä toimivalta myös ADR-sopimuksen osalta on siirtynyt Euroopan unionille. VAK-direktiivissä on myös säännös, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat tehdä erillissopimuksia.

VAK-lain 6 §:n 4 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä teknisluonteisen erillissopimuksen.

Tieliikenne kuuluu Ahvenanmaan toimivaltaan. Itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaan Ahvenanmaan maakuntapäivien olisi hyväksyttävä voimaansaattamissädös, jotta määräys tai määräykset tulisivat voimaan maakunnassa.

Valtioneuvosto päättää erillissopimuksen voimaansaattamisesta perustuslain 80 ja 95 §:n 1 momentin nojalla. Erillissopimus ei sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Näin ollen voimaansaattaminen tapahtuu valtioneuvoston asetuksella.

4 Voimaantulo

Erillissopimus on voimassa allekirjoitusajankohdasta lukien. Asetus julkaistaisiin Suomen säädös-kokoelman sopimussarjassa.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 31.12.2021.

5 Esitys

Valtioneuvosto antaisi asetuksen ADR-erillissopimuksen M342 voimaansaattamisesta.